

GESCHILLENCOMMISSIE SOCIAAL DOMEIN

BINDEND ADVIES

– inzake –

GEMEENTE

gevestigd te

verzoekster,

– tegen –

GEMEENTE

gevestigd te

verweerster

Procesverloop

1. Namens verzoekster heeft ... per e-mail van 24 november 2022 een verzoek ingediend bij de Geschillen Commissie Sociaal Domein (hierna de "**Commissie**") tot behandeling van het geschil dat is gerezen tussen verzoekster en verweerster. Verweerster heeft met dit verzoek van verzoekster ingestemd. Uit het Verzoek blijkt eveneens dat partijen veelvuldig onderling overleg hebben gevoerd, welk overleg niet tot een minnelijke oplossing heeft geleid. Beide gemeenten hebben de casus voorgelegd aan een juridische helpdesk, maar hebben geen gelijklopend antwoord ontvangen. Derhalve hebben de gemeenten zich tot de Commissie gewend. Hiermee is voldaan is aan artikel 3.1 van het Reglement van de Commissie.
2. Per e-mail van 24 november 2022 heeft de Commissie de ontvangst van het Verzoek bevestigd.
3. Per e-mail van 30 november 2022 heeft de Commissie verzoekster laten weten dat zij bevoegd is kennis te nemen van het geschil en hierin advies te geven. Tevens heeft zij verzoekster geïnformeerd over de verdere procedure en verzocht om de Commissie binnen twee weken alle bescheiden te doen toekomen die voor de behandeling van het geschil relevant zijn.
4. Eveneens per e-mail van 30 november heeft de Commissie verweerster geïnformeerd over de procedure.
5. Per e-mail van 15 december 2022 heeft verzoekster laten weten dat zij geen aanvullende stukken zal indienen.
6. Per e-mail van 4 januari 2023 heeft verweerster gereageerd op het verzoek.
7. Per e-mail van 6 januari 2023 heeft de Commissie de agenda voor de digitale hoorzitting naar partijen gestuurd.
8. Op 9 januari 2023 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden, via MS Teams. Van de zijde van verzoekster was daarbij aanwezig ... Van de zijde van verweerster was

daarbij aanwezig ... Namens de Commissie waren aanwezig dhr. K. Jongmans (voorzitter), mw. M.S. Melssen-Kruijthof, dhr. F. Witteveen en mw. A. Potjens (secretaris). Partijen hebben hun standpunt toegelicht en vragen van de Commissie beantwoord.

Feiten en omstandigheden

9. Verzoekster heeft op grond van het woonplaatsbeginsel een beschikking afgegeven aan een jeugdige uit haar gemeente ten behoeve van logeeropvang in een logeerhuis voor twee weekenden per maand, waar de jeugdige eens per twee weken verblijft. Naast het logeren wordt ambulante hulp geleverd.
10. De beschikking is afgegeven voor de termijn van één jaar teneinde de administratieve lasten te drukken.
11. Moeder (met gezag) is met de jeugdige verhuisd naar verweerster. De ambulante hulp en het logeren eens per twee weken is ongewijzigd voortgezet.

Het standpunt van verzoekster

12. Het standpunt van verzoekster is – samengevat – als volgt:
13. Verzoekster stelt dat verweerster op grond van het woonplaatsbeginsel gehouden is de financiering van de geïndiceerde jeugdhulp over te nemen, bestaande uit het verblijf om het weekend in het logeerhuis alsmede de ambulante hulp.
14. Volgens verzoekster is slechts sprake van verblijf, zoals bedoeld in de definitie ‘woonplaatsbeginsel’ zoals opgenomen in de Jeugdwet, indien de jeugdige ieder weekend in het logeerhuis logeert en niet 2 of 3 weekenden per maand.
15. Verzoekster baseert haar standpunt om de ‘Factsheet over uitleg aansluitend verblijf van het ministerie van VWS. Zij verwijst hierbij in het bijzonder naar de volgende passage (paragraaf 3):

“Als er sprake is van af en toe logeren (bijvoorbeeld twee of drie weekenden per

maand), dan is er geen sprake van doorlopend of aansluitend verblijf. Het is geen structurele vorm van verblijf en er zijn ook weekenden dat er geen verblijf is.”

Het standpunt van verweerster

16. Het standpunt van verweerster is – samengevat – als volgt:
17. Verweerster stelt dat verzoekster op grond van de Jeugdwet financieel verantwoordelijk is en blijft voor de geïndiceerde jeugdhulp.
18. Verweerster stelt dat dit ook geldt wanneer het verblijf om de week plaatsvindt, en niet uitsluitend wanneer het verblijf ieder weekend is. Daar het gaat om structureel verblijf stelt verweerster dat er sprake is van verblijf, zoals bedoeld in het begrip ‘woonplaatsbeginsel’ zoals opgenomen in de Jeugdwet.

Bevoegdheid van de Commissie

19. Alvorens toe te komen aan een inhoudelijke beoordeling van het beroep dient de Commissie definitief te oordelen over de bevoegdheid van de Commissie.
20. Partijen hebben de bevoegdheid van de Commissie niet betwist. De Commissie acht zich op grond van haar Reglement bevoegd te oordelen over de vraag welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de financiering van de geïndiceerde jeugdhulp vanaf het moment van verhuizing van moeder (met gezag) en de jeugdige van verzoekster naar verweerster.

Overwegingen van de Commissie

21. Het geschil tussen partijen betreft de financiering van de door verzoekster geïndiceerde jeugdhulp vanaf het moment dat moeder (met gezag) met de jeugdige naar verweerster is verhuisd. Partijen komen op basis van de interpretatie van het gewijzigde woonplaatsbeginsel tot een andere conclusie, waarbij verweerster haar standpunt baseert op de Jeugdwet en waar verzoekster haar standpunt baseert op de ‘Factsheet

over aansluitend verblijf van het Ministerie van VWS.

22. De Commissie overweegt allereerst dat de wetgever met de wijziging van het woonplaatsbeginsel de bedoeling heeft gehad om discussies rondom de financiële verantwoordelijkheid te voorkomen. Daarin is de wetgever – zo constateert de Commissie - helaas niet geheel geslaagd. Het nieuwe woonplaatsbeginsel levert onvoldoende duidelijkheid met betrekking tot deeltijdverblijf en leidt daarom in de rechtspraak tot discussies. Dat komt mede omdat in het domein van de Jeugdwet nog steeds sprake is van financiële tekorten bij gemeenten.
23. De onduidelijkheid rondom de praktische invulling van het gewijzigde woonplaatsbeginsel leidt er in de uitvoeringspraktijk toe dat wordt gewerkt met 'Handreikingen', 'handleidingen' en overige documenten waarmee invulling wordt gegeven aan wet- en regelgeving. De Commissie constateert dat dergelijke beleidsmatige documenten juridisch geen status hebben en buiten toepassing dienen te worden gelaten indien de inhoud van deze documenten in strijd is met wet- en regelgeving. Bij de beoordeling van het verzoek zal de Commissie zich uitsluitend baseren op het wettelijk kader.
24. Per 1 januari 2022 is de Jeugdwet gewijzigd, in het bijzonder de definitie 'woonplaats'. Op grond van artikel 2.3 lid 1 van de Jeugdwet is het college van burgemeester en wethouders onder omstandigheden gehouden om individuele jeugdhulpvoorzieningen te treffen ten aanzien van jeugdigen die de woonplaats hebben binnen de gemeente. Per 1 januari 2022 is het woonplaatsbeginsel als volgt gedefinieerd:

1° de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres, bedoeld in artikel 1.1, onder o, van de Wet basisregistratie personen, heeft;

2° ingeval een jeugdige verblijft bij een jeugdhulpaanbieder, pleegouder, in een instelling voor opvang of beschermd wonen als bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 of in een justitiële jeugdinrichting als bedoeld in artikel 3a van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, of ingeval van jeugdhulp of jeugdreclassering in verband met het verblijf in een justitiële jeugdinrichting: de gemeente waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaand aan zijn verblijf zijn woonadres, bedoeld in artikel 1.1, onder o, van de Wet basisregistratie personen, had;

3°.ingeval de woonplaats niet op grond van de onderdelen 1° en 2° kan worden vastgesteld of ingeval bij het in de basisregistratie personen opgenomen woonadres een aantekening is geplaatst als bedoeld in artikel 2.26 van de Wet basisregistratie personen: de gemeente waar de moeder van de jeugdige ten tijde van diens geboorte als ingezetene was ingeschreven in de basisregistratie personen, of, indien dit niet kan worden vastgesteld, de gemeente waar de jeugdige werkelijk verblijft op het moment van de hulpvraag;

4°.ingeval de woonplaats buiten Nederland is: de gemeente waar de jeugdige werkelijk verblijft op het moment van de hulpvraag.

25. Uit de parlementaire geschiedenis van het wetsvoorstel waarmee de Jeugdwet is gewijzigd volgt dat het de bedoeling is geweest van de wetgever om met de wijziging van de definitie 'woonplaats', onduidelijkheid omtrent de financiële verantwoordelijkheid te voorkomen in geval van mutaties inzake de woonplaats. Onder het oude woonplaatsbeginsel was namelijk de situatie dat de gemeente waar de ouder(s) met gezag stonden ingeschreven verantwoordelijk was voor de financiering van de jeugdhulp. Op grond van het woonplaatsbeginsel geldt per 1 januari 2022 in het algemeen de regel dat indien en voor zover een jeugdige voor het verblijf bij een jeugdhulpaanbieder, woonachtig was in een andere gemeente, deze laatste gemeente financieel verantwoordelijk blijft voor de jeugdige.

26. Uit de parlementaire geschiedenis volgt in dat kader:

De gemeente waar de jeugdige vandaan komt, blijft dus verantwoordelijk voor de jeugdige en voor de kosten van de jeugdhulp op basis van de Jeugdwet voor deze jeugdige tijdens verblijf. Het maakt voor de verantwoordelijkheidstoedeling niet uit of de jeugdige ingeschreven blijft staan op het woonadres in de oorspronkelijke gemeente of wordt ingeschreven op een woonadres in een andere gemeente (namelijk de gemeente waar de jeugdige jeugdhulp met verblijf ontvangt). Het college van burgemeester en wethouders kan beschikken over de voor het vaststellen van de woonplaats benodigde gegevens, zoals de historische adresgegevens, op grond van de Wet BRP.

(...)

Bij jeugdhulp met verblijf wordt het uitgangspunt dat als woonplaats geldt de gemeente waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaande aan zijn verblijf zijn woonadres in de zin van de Wet basisregistratie personen had. De gemeente waar de jeugdige vandaan komt, blijft dus verantwoordelijk voor de jeugdige en voor de kosten van de jeugdhulp op basis van de Jeugdwet voor deze jeugdige tijdens verblijf. Het maakt voor de verantwoordelijkheidstoedeling niet uit of de jeugdige ingeschreven blijft staan op het woonadres in de oorspronkelijke gemeente of wordt ingeschreven op een woonadres in een andere gemeente (namelijk de gemeente waar de jeugdige jeugdhulp met verblijf ontvangt). Het college van burgemeester en wethouders kan beschikken over de voor het vaststellen van de woonplaats benodigde gegevens, zoals de historische adresgegevens, op grond van de Wet BRP.”

27. In casu verblijft de jeugdige om het weekend in het logeerhuis. Om de vraag welke gemeente financieel verantwoordelijk is te kunnen beantwoorden, moet tevens worden bepaald wat de wetgever verstaat onder verblijf. In de Memorie van Toelichting¹ staat met betrekking tot verblijf:

Wat is jeugdhulp met verblijf?

Van jeugdhulp met verblijf is sprake als de jeugdige formeel elders verblijft, niet zijnde thuis bij zijn ouder(s), in het kader van jeugdhulp. Het gaat om alle vormen van verblijf die onder de Jeugdwet vallen. Het verblijf kan dus zijn in een accommodatie van een residentiële instelling, in een accommodatie van een jeugdzorgplusinstelling, gezinsgericht verblijf (zoals gezinshuizen) en in het kader van pleegzorg in een pleeggezin. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, valt onder jeugdhulp met verblijf, evenals weekendpleegzorg.

Onderstreping aangebracht door de Commissie

28. Uit de Memorie van Toelichting bij het woonplaatsbeginsel volgt dat alle vormen van verblijf vallend onder de Jeugdwet onder de noemer verblijf vallen. In de Memorie van

---

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 35 219, nr. 3

Toelichting wordt tevens expliciet het weekendverblijf in een logeerhuis genoemd:

“Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, valt onder jeugdhulp met verblijf (...).”

29. De Commissie concludeert derhalve dat op grond van de Jeugdwet bij aaneensluitende vormen van verblijf de gemeente waar de jeugdige vóór de eerste vorm van verblijf zijn woonadres had verantwoordelijk is. In casu betekent dit dat verzoekster financieel verantwoordelijk is voor het verblijf van de jeugdige in het logeerhuis en de ambulante hulp. De jeugdige was immers woonachtig in verzoekster en is verhuisd naar verweester.
30. Ten aanzien van de duur van de financiële verantwoordelijkheid wordt in de Memorie van Toelichting gesproken over twee mogelijkheden:

Tot wanneer blijft de gemeente van herkomst bij jeugdhulp met verblijf verantwoordelijk?

A. – Tot jeugdhulp met verblijf stopt. De gemeente van herkomst blijft verantwoordelijk voor jeugdhulp totdat de jeugdige geen verblijf op basis van de Jeugdwet, de Wmo 2015 of de Bij meer ontvangt. Bij aaneensluitende vormen van verblijf blijft de gemeente waar de jeugdige vóór de eerste vorm van verblijf zijn woonadres had verantwoordelijk. Zolang het verblijf in het kader van de Jeugdwet, de Wmo 2015 of de Bij niet eindigt, blijft deze gemeente dus verantwoordelijk. Dit betekent doorgaans dat als een jeugdige op grond van de Jeugdwet in verblijf is en dit verblijf wordt gecombineerd met ambulante jeugdhulp, de oorspronkelijke gemeente voor het verblijf op grond van de Jeugdwet én voor de ambulante jeugdhulp betaalt. Als een jeugdige op grond van de Wmo 2015 in verblijf is en dit verblijf wordt gecombineerd met ambulante jeugdhulp, dan moet de oorspronkelijke gemeente enkel voor de ambulante jeugdhulp betalen. Het verblijf wordt in dat geval betaald op grond van de Wmo 2015. Indien de ambulante hulp doorloopt maar het verblijf op grond van de Jeugdwet of de Wmo 2015 is geëindigd, dan is voor de ambulante jeugdhulp de gemeente verantwoordelijk waar de jeugdige na dat verblijf een woonadres heeft.

(...)

Het is mogelijk dat een kind weekendpleegzorg heeft en in de week bij zijn ouders woont. Als de ouders en het kind naar een andere gemeente verhuizen en het kind weekendpleegzorg blijft behouden, dan blijft de oorspronkelijke gemeente (de gemeente waar het kind voor de verhuizing woonde) verantwoordelijk voor de weekendpleegzorg.

B. – Tot de jeugdige niet meer onder de Jeugdwet valt. De gemeente van herkomst blijft verantwoordelijk als een jeugdige jeugdhulp tijdens verblijf blijft houden (zie hierboven) totdat de jeugdige niet meer onder de Jeugdwet valt. De gemeente van herkomst is dus ook verantwoordelijk voor verlengde jeugdhulp en jeugdhulp in het strafrechtelijk kader na verblijf in een JJI, ook als dit jongeren van 18 jaar of ouder betreft.

Onderstreping aangebracht door de Commissie

31. De Commissie stelt vast dat de financiële verantwoordelijkheid van verzoekster eindigt indien de jeugdhulp met verblijf stopt of op het moment dat de jeugdige niet meer onder de Jeugdwet valt.

BINDEND ADVIES

De Geschillencommissie Sociaal spreekt als bindend advies uit dat:

1. Verzoekster financieel verantwoordelijk is voor het logeren in het logeerhuis en de ambulante jeugdhulp.
2. De financiële verantwoordelijkheid van verzoekster eindigt op het moment dat het verblijf eindigt dan wel wanneer de jeugdige niet langer onder de Jeugdwet valt.

Aldus gegeven op 6 maart 2023 door de Geschillencommissie Sociaal Domein,

K. Jongmans, M.S. Melssen-Kruijthof en F. Witteveen